

Ze laten zich graag verrassen

Mensen die kiezen voor flexibel werk houden van risico

► Het is slim om een baan met een flexibel contract te kiezen.

► Althans, als je avontuurlijk en besluitvaardig bent en je het liefst ver weg blijft van procedures en regels.

Door JAPKE-D. BOUMA

ROTTERDAM. Je vrienden zeggen wel eens: je bent echt zo'n oppervlakkige schreeuwlelijk. Alleen maar met jezelf bezig. Maar ze kunnen ook met je lachen. Omdat je snel bent, en adrem.

Er gebeuren veel onverwachte dingen in je leven. Maar dat vind je eigenlijk wel leuk. Je bent het type dat snel zegt wat er in je opkomt, wat je mening is. Maar je laat je ook overtuigen als iemand een goed verhaal heeft. Je bent nieuwsgierig naar relaties, naar wat mensen drijft.

Journalist, vormgever, architect of ondernemer zijn beroepen die bij je passen. Je hebt relatief vaak flexibele contracten. Soms is het lastig dat je geen vast salaris krijgt en geen pensioen opbouwt, maar dat heeft ook voordelen als je ineens financieel een klapper kunt maken. Beroepen als accountant, beleidsmedewerker bij een gemeente of ministerie, waar de arbeidsvoorwaarden zekerder zijn, zijn niets voor jou.

In een persoonlijkheidsmodel waarin mensen worden beoordeeld op extraversie, verdraagzaamheid, emotionaliteit, consciëntieusheid, openheid voor ervaringen en integriteit; scoor je relatief hoog op extraversie en openheid voor nieuwe ervaringen, zegt universitair docent Reinout de Vries. Hij is aan de Vrije Universiteit in Amsterdam gespecialiseerd in arbeids- en organisatiepsychologie.

Prototypen van mensen bestaan natuurlijk niet, zegt Niek Jan van Kesteren. Hij is algemeen directeur van werkgeversorganisatie VNO NCW. Iedereen is een mix van allerlei

► Het voordeel van deze types: ze zijn flexibel genoeg om iets heel anders te doen ◀

en heel veel verschillende eigenschappen, zegt hij. Maar natuurlijk kent hij dit type werknemer wel. Ze nemen veel risico's, ze zijn besluitvaardig. Trekken processen vlot. Ze vinden het fijn als er niet te veel procedures en regels zijn waar ze zich aan moeten houden. En als je in zo'n type baan zit, moet dat ook. Want als je aarzelt, of te veel in structuren denkt, is de kans groot dat een collega al met een beter idee is gekomen.

Maar wat toevallig.

Mensen die aan deze beschrijving voldoen zitten ook relatief vaak in banen die in deze tijden van crisis minder zeker zijn. Waar ineens een stuk minder werk in is.

Dus zou je nu kunnen denken: ik ga op zoek naar een beroep waar de contracten zekerder zijn. Zal ik eens solliciteren als beleidsmedewerker bij een gemeente, of als communicatieadviseur bij een ministerie? De hypothec moet betaald worden.

Doe dat als het even kan, juist niet. Je zit nu namelijk in een baan die bij je persoonlijkheid past en dat is heel belangrijk, zegt psycholoog en carrièrecoach Marianne van der Pool. Probeer zo lang mogelijk in die branche te blijven.

Of althans, stap alleen over naar een 'zekerder' branche als je bij die gedachte blij wordt. Want mensen die dingen gaan doen die niet bij je passen, worden ongelukkig, zegt Van der Pool. Die krijgt ze ook geregeld in haar praktijk. Dat soort mensen krijgt een burn-out. Ze worden geremd in hun creativiteit, en worden

Illustratie Lobke van Aar

ook privé minder leuk.

Maar stel dat je ontslagen wordt. Probeer dan tijdelijk zo'n iets degelijker baan te vinden. Om even de zware tijden door te komen. Maar blijf wel altijd gericht op je droombaan. En bedenk hoe je die kunt bereiken. Ga met mensen praten die je kunnen helpen bij het uitvinden hoe je in elkaar zit, en wat bij je past. Laat een talentanalyse doen. Bovendien zijn er ook tussenvormen.

Zit je in een creatieve, onzekere baan, of ben je ondernemer en het gaat even iets minder, dan kun je ook voor de creatieve afdeling van een ministerie gaan werken. Of van een gemeente. Je hoeft niet meteen de hele dag jaarrekeningen te gaan zitten controleren, je kunt ook een aantal nieuwe branches gaan opzetten van een accountantskantoor. Uitbreidingen begeleiden. Zonder dat je de hele dag in de uitvoering hoeft te gaan zitten. Er zijn overal mogelijkheden,

zegt loopbaancoach Van der Pool.

Want dat is juist het voordeel van iemand zoals jij: je bent flexibel genoeg om weer eens iets heel anders te gaan doen. Mensen zoals jij zijn veel beter toegerust op de toekomst dan mensen die altijd binnen hetzelfde stramien denken.

En er is altijd behoefte aan nieuwe ideeën. De staatsschuld groeit momenteel met 100 miljoen euro per dag, zegt Niek Jan van Kesteren. Er is een enorme behoefte aan creatieve oplossingen, overal in de economie.

Behoeft aan nieuwe manieren om dingen te doen die andere mensen al honderd jaar op dezelfde manier doen. Of, zoals loopbaancoach Marianne van der Pool het zegt: er is altijd behoefte aan een mannetje met een plannetje.

De crisis is voor jou dus juist een kans. En jou kennende, weet je zelf al wel hoe je dat vervolgens het beste kunt aanpakken.

Collega's zijn net vervelende familieleden

Freelancen is een ontdekkingsstocht van onderontwikkelde talenten. Sinds ik mij als zelfstandig journalist heb gevestigd, is bijvoorbeeld duidelijk geworden dat ik een goede verkoper ben. En dat had ik niet gedacht.

Als redacteur bij verschillende dagbladen keek ik altijd neer op het werk van commerciële collega's. Nu ik zelf mijn diensten aanbied, heb ik geleerd dat een opdrachtgever binnenhalen niet lukt met verkooppraatjes. Een langdurige werkkrelatie – de beste manier om risico's te beperken – ontstaat alleen als het klikt. Je moet dus al je sociale vaardigheden inzetten.

In vaste dienst had ik nooit de ruimte gekregen om op dezelfde manier mijn talent te verkennen. Talentontwikkeling blijft bij werkgevers al snel beperkt tot je taakomschrijving. Zit acquisitie daar bijvoorbeeld niet in, dan word je ook niet geacht je ermee bezig te houden.

Werken als freelancer heeft boven alles het voordeel dat je zelf bepaalt met wie je samenwerkt. Dat is goed voor de ontwikkeling van talent. Willen mensen echt tot bloei komen, dan moeten zij zich kunnen spiegelen. Dat lukt alleen als de relatie met de ander goed is. Binnen organisaties zijn de onderlinge verstandhoudingen vaak niet optimaal, zo is mijn ervaring. Collega's lijken soms op familieleden die elke dag een vervelend kerstdiner uitzitten.

Mensen in loondienst gebruiken voor hun werk niet eens de helft van hun talenten. In ruil voor een salaris moeten zij wat rest van hun gaven opbergen. Frustratie en teleurstelling zijn de bonus van het vaste dienstverband. Want wie geen erkenning krijgt voor zijn talent, voelt zich al gauw niet serieus genomen. Een freelancer kan zich zo'n verspilling niet veroorloven. Hij zou te veel risico's nemen. Want zijn talent is het enige dat hij heeft.

Aernout Bouwman-Sie (35) is voormalig redacteur en werkt nu als freelance journalist

► colofon risico

Redactie: Stijn Bronzwaer

Eindredactie: Monique van Oostrum

Beeldredactie: Linda Braber

Vormgeving: Marike Knaapen

Auteurs: Japke-d Bouma, Nelleke Koops, Marjolein Kooyman en Maïte Vermeulen

Column: Aernout Bouwman-Sie

Illustraties: Lobke van Aar

Productie: Ron Fontijn

Marketing: Claire van Schagen

► nrcnext.nl

Heb je in je carrière voor risico of voor veilig gekozen?

Discussieer mee op nrcnext.nl